

ZAGROŻENIA ORAZ REKOMENDACJE I WNIOSKI

ID 261

Wilcze Gardło – 10c

Tabela zagrożeń dla krajobrazu priorytetowego

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia	Kod zagrożenia i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (pkt.)
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.5. Zmniejszenie się różnorodności biologicznej	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	8
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1. Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	11
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.2. Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	12
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.2. Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	10
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych	VI. Społeczno-kulturowe	W	12

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

	obiektów i zespołów architektonicznych	VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa		
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	V. Ekonomiczne V.2. Presje ekonomiczne	Z	12
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.2. Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno- - krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	7
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.4. Inżynieria wodna i lądowa	B.4.2. Zanikanie lub brak konserwacji cennych kulturowo form inżynieryjno- -technicznych – świadectw dawnych technologii	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	11
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.4. Inżynieria wodna i lądowa	B.4.2. Zanikanie lub brak konserwacji cennych kulturowo form inżynieryjno- -technicznych – świadectw dawnych technologii	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	10
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.5. Obszary przemysłowe	B.5.1. Degradacja, upadek i rozpad materialnej substancji historycznych, zabytkowych zakładów przemysłowych i rzemieślniczych oraz osiedli patronackich	VI. Społeczno-kulturowe VI.6. Mieszanie się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze	W	12
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.5. Obszary przemysłowe	B.5.1. Degradacja, upadek i rozpad materialnej substancji historycznych, zabytkowych zakładów przemysłowych i rzemieślniczych oraz osiedli patronackich	V. Ekonomiczne V.2. Presje ekonomiczne	Z	7
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.2. Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	11

C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.2. Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	12
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.4. Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	11
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.3. Tożsamość miejsca	C.3.1. Zagrożenie tożsamości krajobrazu wskutek mieszania się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze	VI. Społeczno-kulturowe VI.6. Mieszanie się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze	W	10
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.3. Tożsamość miejsca	C.3.2. Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania	VI. Społeczno-kulturowe	W	12
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.1. Zanieczyszczenie terenu odpadami	VI. Społeczno-kulturowe VI.5. Wandalizm	W	5
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.2. Zanieczyszczenie powietrza	III. Zarządzanie środowiskiem	W,Z	7

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

1. Niedopuszczanie do dalszej zabudowy obu cechujących się znaczną naturalnością obszarowych kompleksów leśno-zadrzewieniowych, uwzględnienie w ich wykorzystaniu rekreacyjno-wypoczynkowym konieczności zachowania bioróżnorodności.
2. Pozostawianie na terenach zieleni nieurządzonej drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych

3. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
4. Uwzględnienie w nowo sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy wymogu stosowania standardów architektoniczno-urbanistycznych oraz form zagospodarowania terenu nawiązujących do rozwiązań tradycyjnych, w tym m.in. w zakresie gabarytów, form i proporcji budynków, użytych materiałów, ogrodzeń i zieleni przydomowej.
5. Ochrona osiedla „Wilcze gardło” jako „miasta-ogrodu”, definiowanego w tym przypadku jako samowystarczalne osiedle, z centralnie położonym stadionem, wokół którego rozplanowane są małe dwukondygnacyjne domy jednorodzinne o prostej architekturze, z zabudowaniami gospodarczymi i niewielkimi ogrodami przydomowymi, w szczególności głównej osi łączącej rynek (obecny plac Jaśminu) i stadion sportowy, dopełnianej przez obwodnicowy układ ulic wraz z zabudową mieszkaniową przy ul. Krokusów, Begonii, Tulipanów, Frezji, Magnolii, Goździkowej, Bławatków i Azalii; a także położonego na osi głównej drogi dojazdowej do osiedla (obecna ul. Traktorzystów) reprezentacyjnego Domu Wspólnoty (Gemeinschaftshaus), pełniącego funkcję budynku bramnego (krótka oś widokowa na niewielką dominantę budynku bramnego): 1) w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w strategii rozwoju lokalnego lub strategiach ponadlokalnych, 2) w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego, 3) w ramach ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i układów urbanistycznych, 4) poprzez niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
6. Utrzymanie nakazu zachowania i ochrony kompozycji układu urbanistycznego zespołu osiedla w zakresie: przebiegu ulic i ścieżek pieszych, linii zabudowy, układu i rytmu kalenic wzdłuż ulicy, skali zabudowy, lokalizacji i kolorystyki obiektów budowlanych, pierwotnych dominant przestrzennych, osi widokowych, elementów zagospodarowania terenu – ogrodzeń i zieleni komponowanej: szpalerów drzew, żywopłotów, skwerów oraz zieleni leśnej – naturalnego krajobrazu towarzyszącego zespołowi zabudowy.
7. Dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie: usytuowania, skali, formy i gabarytów (kąta nachylenia dachu, jego dwuspadowej formy, ułożenia kalenicy dachu w stosunku do ulicy), użytych materiałów budowlanych (pokrycia dachów – czerwona, ceramiczna dachówka karpiówka), kolorystyki elewacji (stonowanej, pastelowej w naturalnych kolorach tynku, bieli, szarościach, beżach).
8. Wprowadzanie obiektów małej architektury oraz oświetlenia i ścieżek pieszych z obowiązkiem zharmonizowania obiektów z chronioną zabudową zabytkową i zastosowania nawierzchni nawiązującej do form historycznych (kostka granitowa, drobno gabarytowa lub szara kostka betonowa typu „starobruk”).
9. Utrzymanie i ochrona istniejącej zieleni komponowanej w formie skwerów, szpalerów drzew, żywopłotów, w miejscach luk – obowiązku odtworzenia szpalerów drzew.
10. Przeprowadzanie zabiegów sanitarnych i pielęgnacyjnych drzew w ukształtowaniu koron w szpalerach.
11. Zachowanie rozplanowania cmentarza oraz ochrony towarzyszącej zieleni i starodrzewu.
12. Zakaz przekształceń zespołu i krajobrazu w sposób mogący obniżyć jego wartość historyczną i estetyczną.
13. Zakaz wtórnego podziału działek i tworzenia drugiej linii zabudowy mieszkaniowej od strony dróg publicznych.
14. Zakaz realizowania ogrodzeń w formie: muru pełnego, betonowych, prefabrykowanych przęseł, dekoracyjnych kutych elementów oraz stosowania do ich realizacji materiałów obcych stylistycznie: kamieni, blach, szkła. Dopuszczenie stosowania drewna, cegły, siatki w połączeniu z zielenią, żywopłotów.

15. Zakaz lokalizacji obiektów tymczasowych.
16. Zakaz realizowania konstrukcji i elementów infrastruktury technicznej powodujących obniżenie walorów krajobrazu kulturowego i estetyki historycznego zespołu zabudowy.
17. Uzupełnienie wiedzy w formie opracowania specjalistycznego, kompleksowego projektu rewaloryzacji zabytkowego zespołu Osiedla „Wilcze Gardło” w granicach ochrony konserwatorskiej.
18. Dostosowanie sposobu kształtowania, zagospodarowania i wyposażania przestrzeni publicznych do historycznego charakteru ich otoczenia w obrębie kompozycji układu urbanistycznego zespołu osiedla.
19. Zakaz lokalizacji reklam wolnostojących.
20. Nieumieszczanie reklam LED; nieumieszczanie reklam na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości reklam i szyldów na terenach zabudowanych do 2 m².
21. Przygotowanie, stosowanie i egzekwowanie lokalnego wzornika szyldów z preferowaniem materiałów naturalnych jak np. drewno; ujednolicenie kolorystyki, wielkości liter, itp.
22. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego związanego z osiedlem „Wilcze gardło” jako formą realizacji koncepcji „miasta-ogrodu”.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

23. Przeciwdziałanie powstawaniu niskiej emisji zanieczyszczeń atmosfery.